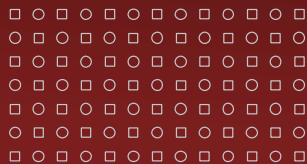

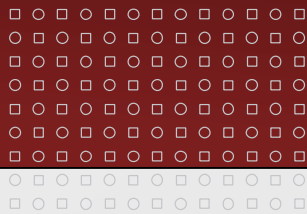
MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

O ČEM TO DNES BUDE

- **Jaký je neziskový sektor v ČR**
- **právní prostředí ČR a neziskový sektor a dopad nového občanského zákoníku**
- **Co se v současné době zveřejňuje o neziskových organizacích v registrech a kde hledat další údaje**
- **Vztah stát neziskový sektor, proč jsou neziskové organizace financovány z veřejných zdrojů - kolik, komu, na co**

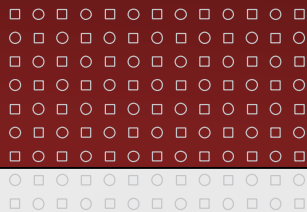
- **Specifika řízení neziskových organizací**
 - **Vedení organizace**
 - **Marketing**
 - **Finanční řízení a Fundraising**
 - **Rozpočetnictví a kalkulace**
 - **Účetnictví a daně**
 - **Personální řízení - dobrovolníků**

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

**Naposledy jste si charakterizovali
podstatu neziskových organizací**

Neziskové organizace - činnosti

■ Poskytování veřejných služeb

sdružení, obecně prospěšné spol., církevní org.
sociální, kulturní, vzdělávací služby, ochrana
životního prostředí

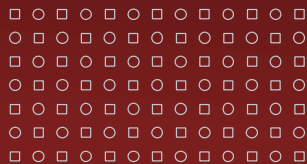
■ Zájmová činnost - všech možných zájmů

sdružení, politické strany a hnutí, komory
V ČR - sportovní, kulturní spolky

■ Podpora - všech možných oblastí

nadace a nadační fondy, církve a náb. spol.
dárcovství, dobrovolnictví, charitativní akce

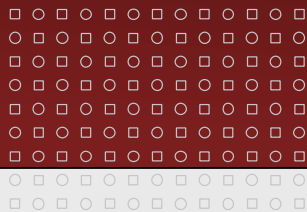

Neziskové organizace - Funkce a role

- **participativní** - občané se prostřednictvím sdružování v NO snaží vyjadřovat své společné zájmy a požadavky; sdružují se s cílem řešit společné problémy;
- **servisní** - NO poskytují služby zejména pro takové skupiny lidí, které své potřeby nemohou uspokojit jinde;
- **v utváření názorové plurality** - různé marginalizované skupiny společnosti mohou také prostřednictvím sdružování v NO vyjadřovat své zájmy a potřeby;
- **Inovační;**
- **Budování sociálního kapitálu;**

Neziskové organizace - definice a teorie

Definice

- **strukturálně operacionální** (Organizované, Soukromé, Nerozdělující zisk, Samosprávné, Dobrovolné)
- **Nestátní neziskové organizace** (Dle RVNNO)

Teorie

- Selhávání trhu a vlády (státu) - teorie heterogenity
- Asymetrická informace (selhávání smluvních vztahů)
- Stát blahobytu
- Vzájemná závislost (selhávání NNO)
- Teorie společenských počátků (social origins theory)...

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

**Jaká je ekonomická podstata
neziskového sektoru v ČR?**

Přes právní formy:

■ užší x širší vymezení

Typy právnických osob

■ asociace

– sdružení osob

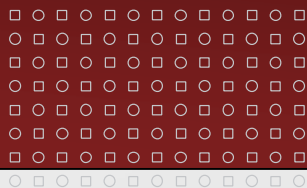
■ korporace

– sdružení osob s
majetkovým podílem

■ fundace

– účelové sdružení
majetku

2010 (zdroj ČSÚ)		NNO
Nadace	434	100 %
Nadační fond	1 129	100 %
Obecně prospěšná společnost	1 785	100 %
Vysoká škola (veřejná)	26	
Školská právnická osoba	159	
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj. vč. odborových organizací)	66 527	93 %
Politická strana, politické hnutí	134	
Církevní organizace	4 251	5 %
Organizační složky sdružení	29 609	78 %
Stavovská organizace - profesní komora	20	
Komora (kromě profesních komor)	178	
Zájmové sdružení právnických osob	943	
Honební společenstvo	4 014	

Satelitní účet neziskových institucí

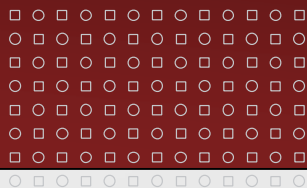
nacházíte se: [Home](#) > [HDP, národní účty](#) > Satelitní účet NI

Poslední aktualizace: 31. 10. 2012.

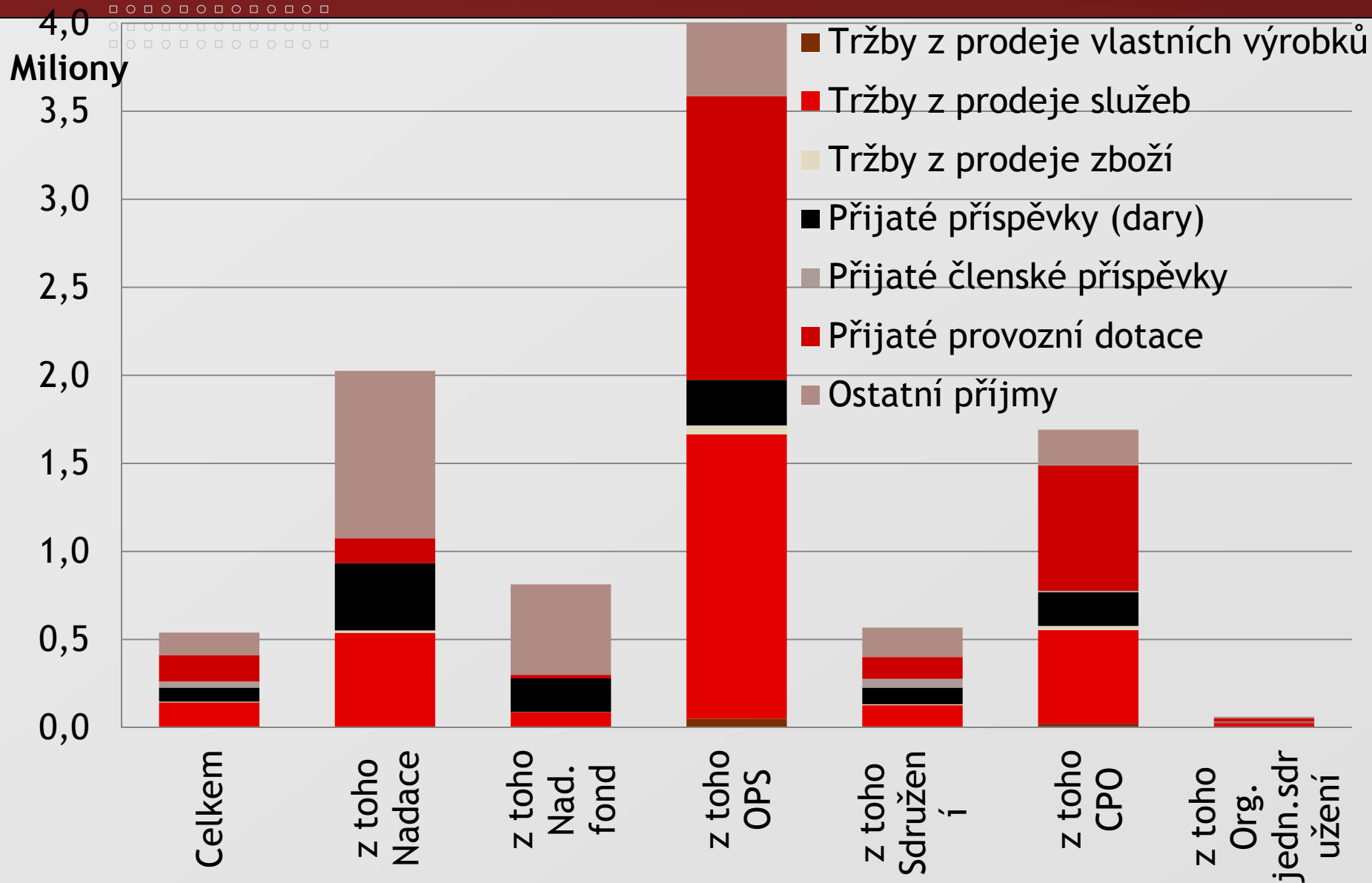
NEJNOVĚJŠÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE ZA NEZISKOVÉ INSTITUCE (rok 2010)

Ukazatel	NI celkem	Jednotky	Meziroční růst (pokles) [v %]
Počet organizací	109209	organizace	5,1
Počet zaměstnanců FTE	97068	osoby	2,0
Podíl na zaměstnanosti ČR	1,93	%	2,1
Počet dobrovolníků FTE	25040	osoby	-7,8
Podíl NI na tvorbě HDP	1,58	%	3,7

Ukazatel za 2008	Neziskové organizace celkem (vymezení dle SUNI)	NNO (odhad)
HDP (produkční metodou)	62,0 mld. Kč	21,5 mld. Kč
Podíl na HDP* v ČR	1,68 %	0,6 %
Počet přepočtených zaměstnanců	114,2 tisíc osob FTE	25,6 tisíc osob FTE
Podíl na zaměstnanosti v ČR	2,17 %	0,8 %
Počet dobrovolníků	27 194 osob FTE	X
Podíl na celkové zaměstnanosti* v ČR	2,67 %	X
Produkce (P.1)	105,0 mld. Kč	38,9 mld. Kč
Podíl na Produkci (P.1) v ČR	1,08 %	0,4 %

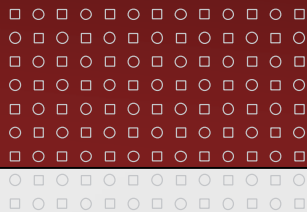

Příjmy NNO za rok 2008

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

právní prostředí ČR a neziskový sektor

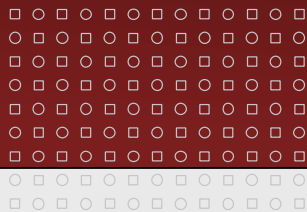

Základní legislativní rámec NNO

Činnost NNO upravují v ČR následující zákony, podle nichž se řídí proces registrace, organizační struktura, finanční řízení, hospodaření organizace a její zánik:

- Občanská sdružení se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů
- Obecně prospěšné společnosti zákonem č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

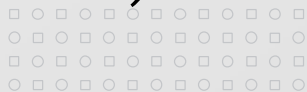

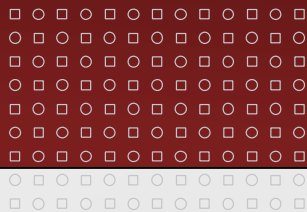

Základní legislativní rámec NNO

Činnost NNO upravují v ČR následující zákony, podle nichž se řídí proces registrace, organizační struktura, finanční řízení, hospodaření organizace a její zánik:

- Nadace a nadační fondy zákonem č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Církev a náboženské společnosti, církevní právnické osoby zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

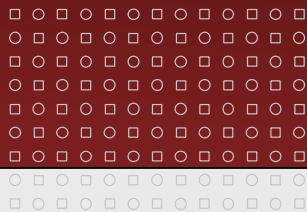

Dalšími důležitými právními úpravami, kterými se řídí některé oblasti, mající těsný vztah k NNO, jsou:

- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů

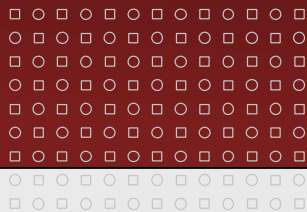

Dalšími důležitými právními úpravami, kterými se řídí některé oblasti, mající těsný vztah k NNO, jsou:

- Daňová legislativa (např. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů v platném znění, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty),
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

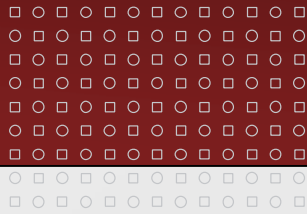

Další zákony

NNO působícím v různých oblastech (např. sport, sociální služby atd.) se věnuje řada věcně příslušných zákonů.

V případě čerpání veřejných prostředků z veřejných rozpočtů pak se týkají i malá a velká rozpočtová pravidla či zákon o veřejných zakázkách

V případě spolupráce se ziskovým sektorem a hospodářskou činností se mohou NNO týkat i obchodní právo, živnostenské právo, finanční právo

Občanský zákoník

8.2.2012 podepsán prezidentem občanský zákoník.

Účinnost od 1.1.2014

dopad

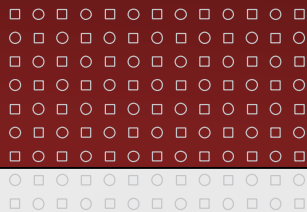
- transformace po 1.1.2014
- Corporate governance
- nově Veřejná prospěšnost
- Veřejně poskytované informace

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

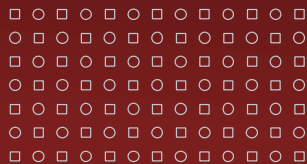
**Dopad nového občanského zákoníku
na neziskový sektor?**

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – související úpravy

- Reforma soukromého práva
 - Zruší se desítky zákonů
 - Nutno změnit stovky zákonů a změnový zákon
 - Nutno změnit procesní předpisy
 - Doprovodné zákony + prováděcí předpisy
(zákon o rejstřících, o veřejné prospěšnosti,....)

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – vztahující se k NO

- 3081 paragrafů
- Text zákona - 649 stran
- Text důvodové zprávy – přes 600 stran

Část 1 – Obecná část

- **principy**

- **statusové otázky fyzických a právnických osob**

Část 2 – Rodinné právo

Část 3 - Absolutní majetková práva (vč. dědického)

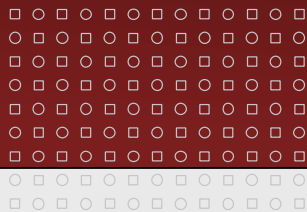
- **Správa cizího majetku (svěřenské fondy – trusty)**

Část 4 - Relativní majetková práva vč. závazků)

Přechodná a závěrečná ustanovení

- **Transformace NO založených před 2014**

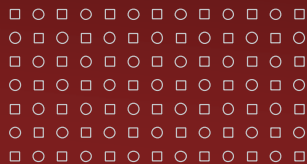

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – základní principy

- **Důraz na autonomii (svobodu) vůle člověka**
- **Princip právní jistoty**
- **Princip presumpce poctivosti**
- **Presumpce dobré víry**

- **Zásada spravedlnosti**
- **Zásada ochrany slabší strany**

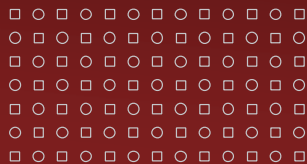

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – statusové vymezení

- OBEČNÁ ÚPRAVA PRÁVNICKÝCH OSOB (§ 118-209)
 - Včetně veřejné prospěšnosti § 146
- KORPORACE (§ 210 – 213) - obecně
 - SPOLEK – (§214 – 302)
podrobná dispozitivní úprav
- FUNDACE – (§ 303 – 305) - obecně
zrušuje se zákon č. 227/1997 Sb.
 - NADACE – (§ 306 – 393)
liberalizace
 - NADAČNÍ FOND (§ 394 – 401)
- ÚSTAV (§ 402 – 418)
přiblížení k fundacím

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – statusové vymezení

■ Sdružení (§ 3045)

zrušuje se zákon č. 83/1990 Sb.

transformace na spolky, ústavy nebo sociální družstva

■ OPS (§ 3050)

Zrušuje se zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech
založené OPS mohou zůstat nebo transformovat, nemohou nově vznikat

■ ZSPO (§ 3051)

zůstává platná současná právní úprava

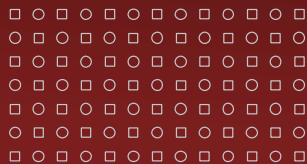
mohou se transformovat do spolků

■ Sociální družstva

korporace - vzájemně prospěšná

řešeno novým zákonem o obchodních korporacích

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK – statusové vymezení

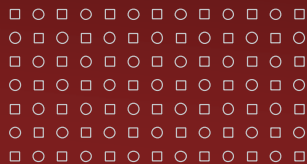
Netýká se NO

- VVŠ
- VVI
- Školských právnických osob
- Komor
- a organizací veřejného práva

Samostatně řešeny ve vlastních zákonech

- Církevní právnické osoby
 - Politické strany a hnutí
- Avšak obecné prvky PO musí být dodrženy i zde

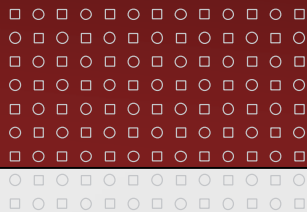

PRÁVNICKÉ OSOBY

- Právnícká osoba – právní osobnost od vzniku do zániku
- Veřejné rejstříky – samostatný zákon
- Dvoufázovost založení - vznik (řeší i jednání mezi §127 NOZ), zakladatelem i nezletilec (152 odst. 3 NOZ)
- možnost prohlásit P.O. po jejím vzniku za neplatnou
- název, sídlo
- účel – zakázaný účel § 145 NOZ, VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST
- Podrobná úprava jednání P.O. – změna koncepce – zastoupení
§ 164 odst. 1 NOZ: „Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech“.
- Dvoufázovost zrušení a zánik (s likvidací nebo bez likvidace)
- Likvidace podrobná úprav v NOZ pro všechny typy P.O.

PRÁVNICKÉ OSOBY – corporate governance

- Jednání za místo ve jméně = princip zastoupení
- Vyšší důraz na členy orgánů - řádná správa (nikoliv odborná)
- Péče řádného hospodáře

- vychází z §4, §5, §159

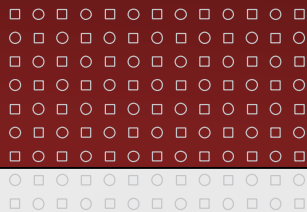
Řádný pečovatel platí pro

- pro management (z příkazní smlouvy)
- Pro členy (ze zákona)

Správce jedná:

- Loajalita
- S potřebnými znalostmi
- Obezřetnost a pečlivost

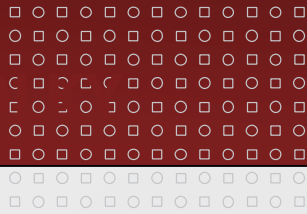

KORPORACE

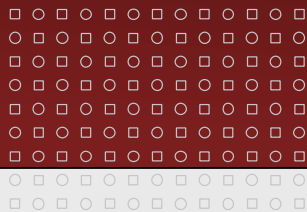
- Sdružení osob (i jednočlenné p.o. – korporace, pouze, pokud to připustí zákon)
- SPOLEK - OBECNÝ TYP KORPORACE X §3odst.1 ZOK (delegace) - §214
- Obecný princip „chovat se čestně a dodržovat vnitřní řád“ – zákaz zneužití členských práv
- Možnost autoritativní zrušení soudem, klesne-li počet členů pod zákonem stanovený počet

- Nahrazení stávající úpravy zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů
- Dispozitivita ustanovení, nastavení mantinelů
- Svoboda sdružování - zachována
- Spolková autonomie – zachována, pokud není dohodnuto jinak, platí zákonná úprava

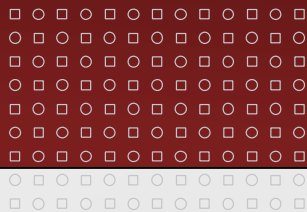

Pobočný spolek § 228 NObZ

- Stanovy mohou založit pobočný spolek jako organizační jednotku spolku, nebo určit, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhodne o jeho založení, zrušení nebo přeměně pobočného spolku.
- Právní osobnost pobočného spolku se odvozuje od právní osobnosti spolku hlavního. Zrušením hlavního spolku se ruší i pobočný.
- Práva a povinnosti může nabývat pobočný spolek v rozsahu určeném stanovami hlavního spolku a v rozsahu zapsaném ve veřejném rejstříku.
- Název pobočného spolku musí obsahovat příznačný prvek názvu hlavního spolku a vyjádřit jeho vlastnost pobočného spolku.
- Nabytím statusu veřejné prospěšnosti pro hlavní spolek nabývají tento status i pobočné spolky. Vzdá-li se hlavní spolek statusu nebo je-li mu odejmut, pozbývají jej i pobočné spolky.
- § 3045 odst. 2 věta poslední nutnost zápisu do rejstříku

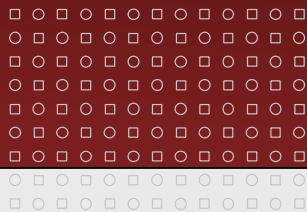

PO NABYTÍ ÚČINNOST NObZ

- § 3045: Na občanská sdružení se bude hledět jako na „spolek“
- 3041: odporující ustanovení stanov pozbývají závaznosti; do 3 let je spolek povinen přizpůsobit své stanovy nové úpravě a doručit orgánu vedoucímu rejstřík ---- jinak možno i nucené zrušení
- NÁZEV: do 2 let – výjimky
- § 3045: Organizační jednotky sdružení způsobilé jednat svým jménem se považují za pobočné spolky – do 3 let nechat zapsat do rejstříku – jinak zánik
- Odborové organizace a organizace zaměstnavatelů - spolky

Transformace „občanských sdružení“

■ Transformace sdružení - § 174 a násl.:

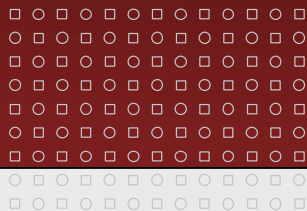
- Sociální družstvo § 758 ZOK

■ Ústav § 402 NOZ

Rozhodne nejvyšší orgán (spolku) původního sdružení, přednost stanovy, jinak § 252 NOZ – většina členů, prostá většina přítomných; nutno sestavit mezitímní účetní závěrku (§183 odst. 2)

- Pokud na ústav: i zakládací listinu s náležitostmi (§ 405)
- Pokud sociální družstvo: i upravené stanovy (554 odst. 2 ZOK)

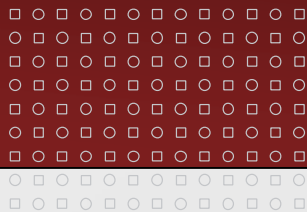
FUNDACE V NObZ

- Oddělení úprava nadací a nadačních fondů
- Vyšší respekt vůli zakladatele, rozšíření účelu
- Inspirován stávajícím zákonem o nadacích a nadačních fondech ALE!
liberalizace
- Rozšíření možné využitelnosti = **využití nadačního potenciálu**
- Účel nadací – veřejně prospěšný a dobročinný (nikoli výlučně soukromý)
- Podnikání nadací jako vedlejší činnost – přímé i nepřímé

Tj.

- Změna koncepce – oddělení právní formy nadace od veřejně prospěšného účelu
- hlavní změny: účel a jeho změna, podnikání, vlastní programy, rozšíření možností užití nadačního majetku, celkově vyšší flexibilita
- umožnění vzniku smíšených, rodinných x svěřenské fondy

PO NABYTÍ ÚČINNOST NObZ

1) STÁVAJÍCÍ NADACE

- Povinnost do 3 let uvést vše do stavu požadovaného NOZ
- možnost změny nadační listiny v 2 leté lhůt (zřizovatelé)

2) STÁVAJÍCÍ NADACE – PŘÍJEMCI PROSTŘEDKŮ Z NIF – zvláštní režim – změna smluv s MF

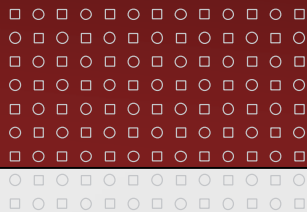
3) NOVÉ NADACE – vyšší důraz na kvalitu a obsah zakládací listiny, nadace ze závěti

Předpokládá se že ovlivní jejich fungování o nové možnosti

■ SVĚŘENSKÉ FONDY – TURSTY

■ ÚSTAVY

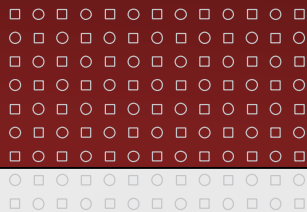

ÚSTAVY

- Ústav: právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky.
- Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených
- Ústav – provozuje-li závod nebo jinou vedlejší činnost, nesmí být provoz na újmu jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci hlavní činnosti.

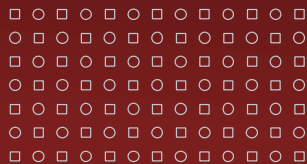

Veřejná prospěšnost

- § 146: Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování **obecného blaha**, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv **jen bezúhonné osoby**, pokud nabyla **majetek z poctivých zdrojů** a pokud **hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu**.
- § 147: Veřejně prospěšná právnická osoba **má právo na zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku**, pokud splní podmínky stanovené jiným právním předpisem.
- § 148: Je-li ve veřejném rejstříku zapsán status veřejné prospěšnosti, vymaže jej ten, kdo veřejný rejstřík vede, pokud se právnická osoba statusu veřejné prospěšnosti **vzdá**, nebo pokud o jeho **odnětí rozhodne soud**. **Výmazem z veřejného rejstříku status veřejné prospěšnosti zaniká**.
- § 149: Soud o odnětí statusu veřejné prospěšnosti rozhodne na návrh osoby, která na tom má právní zájem, nebo i bez návrhu v případě, že právnická osoba **přestane splňovat podmínky** pro jeho nabytí a nedostatek **ani na výzvu** soudu v přiměřené lhůtě **neodstraní**.
- § 150: Jen právnická osoba, jejíž status veřejné prospěšnosti je ve veřejném rejstříku zapsán, **má právo uvést ve svém názvu, že je veřejně prospěšná**.

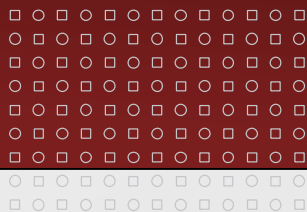

VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST (v NOBZ)

ZÁKLADNÍ PRINCIPY:

- 1) VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST PŘI SPLNĚNÍ ZÁKONE STANOVENÝCH KRITÉRIÍ - „PRÁVO NA ZÁPIS“ (NIKOLI ROZHODNUTÍM ORGÁNU VEŘEJNÉ MOCI)
- 2) § 146 – DEFINICE VEŘEJNÉ PROSPĚŠNOSTI JEN V ZÁKLADNÍCH RYSECH (VYPUŠTĚNÍ NĚKTERÝCH POŽADAVKŮ, NAPŘ. NA ROZSAH REINVESTICE).
- 3) PRÁVO (NIKOLI POVINNOST) UŽÍVAT „VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST“ V NÁZVU, OSTATNÍ SE MUSÍ ZDRŽET
- 4) VYPUŠTĚNÍ VÝSLOVNÉ VAZBY VEŘEJNÉ PROSPĚŠNOSTI NA VEŘEJNOPRÁVNÍ VÝHODY (OBECNĚJŠÍ SOUKROMOPRÁVNÍ PŘESAŤ)
- 5) ZÁNİK VÝMAZEM Z VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU, MOŽNOST VZDÁTA SE A ODNĚTÍ SOUDEM, POKUD NE DOBROVOLNÁ NÁPRAVA.
- **Počkat si na zákon o veřejné prospěšnosti!!!!**

Dopad NObZ na Veřejně poskytované informace o NO

- Právo dozvědět se
 - účel,
 - existenci
 - a kdo za PO jedná
- „z obýváku“
- Příznak veřejné prospěšnosti
- Vč. Sbírka listin
- Vč. Soudní zápisy a přezkumy

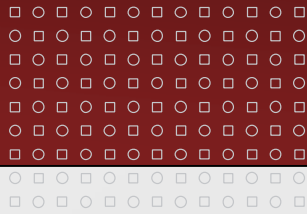
Nutno ale počkat si na zákon o rejstřících!!!!

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

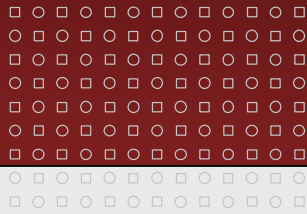
**Co se v současné době povinně
zveřejňuje o neziskových organizacích?**

Informace publikované - Registračními místy

- Sdružení a organizační jednotky sdružení s právní subjektivitou

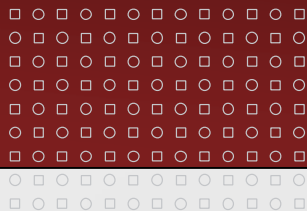
Seznam občanských sdružení

Ministerstvo vnitra

<http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskych-sdruzeni/Default.aspx>

Je místo, kde se dostaneme k výročním zprávám, či zprávám o činnosti a hospodaření?

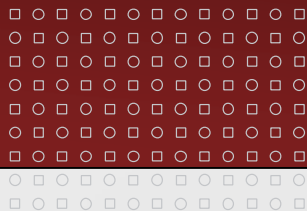

Informace publikované - Registračními místy

- Církevních evidovaných právnických osob

Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností

Rejstřík evidovaných právnických osob

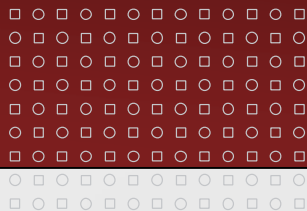
Rejstřík svazů církví a náboženských společností

Ministerstvo kultury

http://www3.mkcr.cz/cns_internet/

Je místo, kde se dostaneme k výročním zprávám, či zprávám o činnosti a hospodaření?

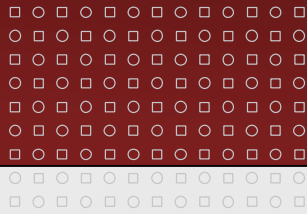

Informace publikované - Registračními místy

- Nadace a nadační fondy

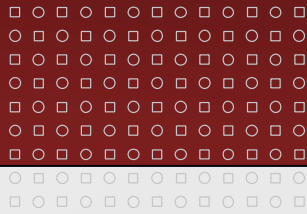
Rejstřík nadačních subjektů - nadací a nadačních fondů

☐ Ministerstvo spravedlnosti – krajské rejstříkové soudy

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-rozsirene>

Je místo, kde se dostaneme k výročním zprávám, či zprávám o činnosti a hospodaření?

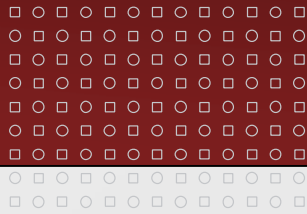

Informace publikované - Registračními místy

- Obecně prospěšné společnosti

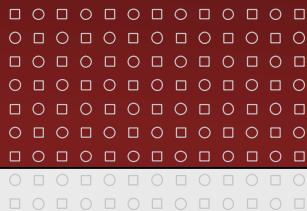
Rejstřík OPS

Ministerstvo spravedlnosti – krajské rejstříkové soudy

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-rozsirene>

Je místo, kde se dostaneme k výročním zprávám, či zprávám o činnosti a hospodaření?

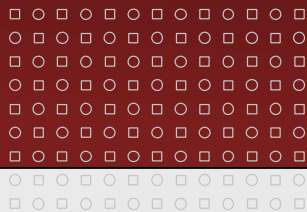

Informace publikované - v souhrných/obecných registrech

■ RES / ROS

■ ARES

RES - registr ekonomických subjektů

□ ČSÚ

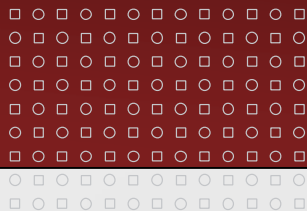
<http://registry.czso.cz/irsw/>

Nově:

Základní registr osob (ROS) - součástí systému základních registrů a jeho správcem je Český statistický úřad.

Základní registry byly spuštěny 1. 7. 2012.)

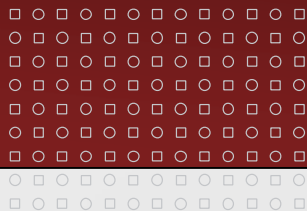

ARES - Administrativní registr ekonomických subjektů

 Ministerstvo Financí

<http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares.html>

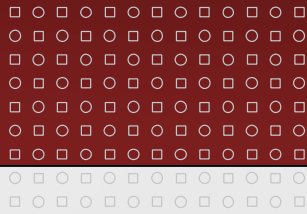

Informace publikované - v souhrných/obecných registrech

■ IS NNO

■ Evidence NNO

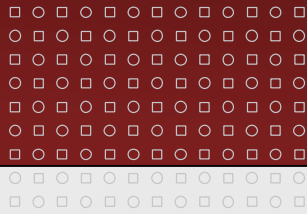

IS NNO

 Ministerstvo Financí

<http://www.isnno.cz/nnonet30200/>

Evidence NNO

□ Ministerstvo Vnitra

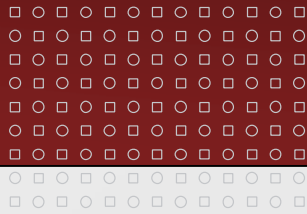
<http://www.isnno.cz/evidencennov10001/DesignPages/oevidenci.aspx>

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

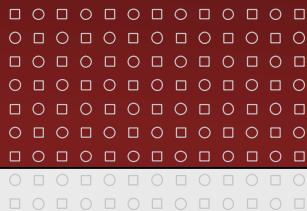
**Kde dál hledat informace o
neziskových organizacích?**

Informace publikované - k oblastem v nichž jsou neziskové subjekty činné

■ Kultura

Kultura

□ individuální data – adresáře v kultuře
NIPOS (Ministerstvo kultury)

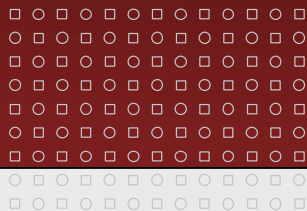
<http://www.nipos-mk.cz/>

□ Agregovaná data – NIPOS (Ministerstvo
kultury)

– Statistika kultury (Účet kultury)

Agregovaná data – ČSÚ

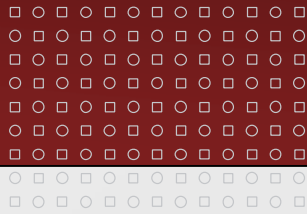

Informace publikované - k oblastem v nichž jsou neziskové subjekty činné

■ Sociální služby

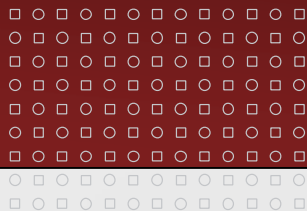
Sociální služby

□ individuální data – Registr poskytovatelů sociálních služeb (MPSV)

<http://iregistr.mpsv.cz/sluzba/rozsirenevyhledavanisluzby>

□ Agregovaná data – Statistika sociálních služeb (MPSV)

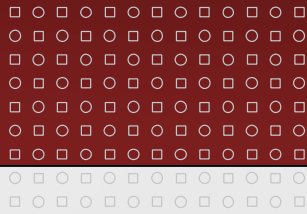

Informace publikované - k oblastem v nichž jsou neziskové subjekty činné

■ Vzdělávání

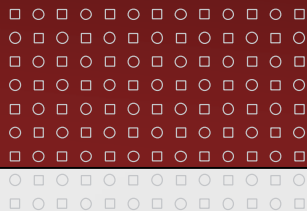
Vzdělávání

individuální data – Rejstřík škol a školských zařízení (ÚIV)

<http://sberdat.uiv.cz/rozcestnik//>

Agregovaná data – ÚIV

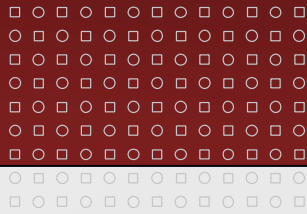

Informace publikované - k oblastem v nichž jsou neziskové subjekty činné

■ Zdravotnictví

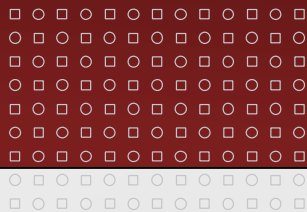

Zdravotnictví

□ individuální data a agregovaná data – ÚZIS

<http://www.uzis.cz/>

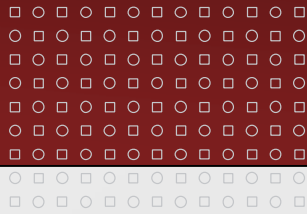

Informace publikované - v hospodářských statistikách

- Národní účetnictví
- Satelitní účet neziskových institucí

Součást národního účetnictví

Satelitní účet neziskových institucí

□ ČSÚ

<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>

<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.ca>
srady_sek

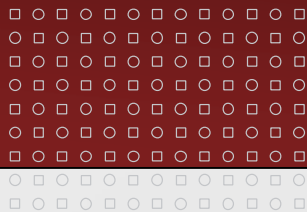
<http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>
sat

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

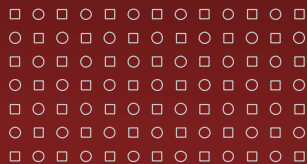
**Vztah stát - neziskový sektor,
důvody financování z veřejných
zdrojů**

Teoretické přístupy

- ❑ Teorie vládních a tržních selhání (*Government/Market Failure Theory*)
- ❑ Teorie důvěry (*Trust Theories*)
- ❑ Teorie vzájemné závislosti (*Interdependence theory*)
- ❑ 3 režimy Sociálního státu (*Welfare State*) podle Esping-Andersenovi typologie
- ❑ Salomon-Anheierova teorie společenských kořenů moderní občanské společnosti (také jako teorie sociálních zdrojů (*Social Origins Theory*))
- ❑ 3rd party Government

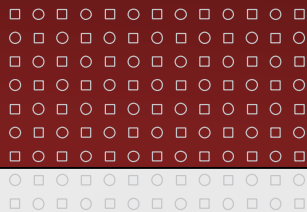

Praktické důsledky vztahu státu a NS

- ❑ Od spolupráce po konflikt, včetně varianty neutrality
- ❑ Činnost státu a činnosti organizací NS (výlučná, komplementární, alternativní)
- ❑ Oblasti ovlivnění NS (nadání, zájmová činnost, poskytování veřejných služeb)
- ❑ Stát ovlivňuje činnost organizací neziskového sektoru (legislativně, finančně)
- ❑ Organizace neziskového sektoru ovlivňují činnost státu (veřejným připomínkáním legislativních návrhů, lobbingem, generováním odborníků)

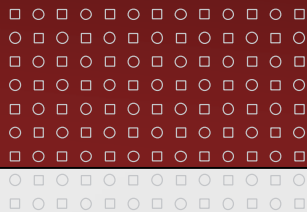

Důvody financování NO z veřejných zdrojů

- ve funkcích a rolích NO společensky žádoucích;
- v existenci mikroekonomických selhání trhu (čili nedostatečné zabezpečení statků, které trh není schopen produkovat nebo je neprodukuje v optimální míře), zneužívání dominantního postavení, v existenci externalit či asymetrie informací apod.;
- v existenci heterogenní poptávky mající za následek selhání státu v zabezpečování veřejných statků a služeb pro jedince a skupiny s minoritními preferencemi;

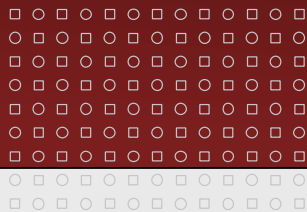

Důvody financování NO z veřejných zdrojů

„...Je věcí státu, v jaké míře svěří své úkoly státním organizacím, nebo občanským organizacím... Je tedy věcí vzájemné důvěry mezi státem a příslušnou občanskou organizací při převedení služeb mimo státní sféru. Občanská organizace musí svojí činností přesvědčit o tom, že je schopna služby zajišťovat, a to za finančních a věcných podmínek daných státem, a na druhé straně stát musí přesvědčit o úmyslu tyto služby příslušné občanské organizaci svěřit. V tomto směru je nesmírně důležité vybudovat důvěryhodnost občanských společností, protože v mnoha případech se ukazuje, že tyto společnosti zajišťují potřebné služby na daleko vyšší úrovni, jelikož je zde přímý prvek osobní účasti a snahy na vysoké úrovni. Vyplývá to hlavně z toho, že společnosti jsou ustavovány z osob, které považují poskytování služeb za poslání a ne za zaměstnání...“.

(MF ČR, online)

Financování organizací NS z veřejných roz.

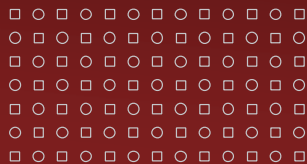
- ❑ Veřejné zdroje
 - ❑ Přímé financování
 - ❑ Nepřímé financování
- ❑ Prakticky realizováno několika veřejnými politikami
- ❑ Státní dotační politika ČR vůči NNO (SDP)
 - ❑ Příjemci
 - ❑ Oblasti podpory
 - ❑ Praktické naplnění SDP (Podpora činnosti NNO, Nákup veřejných služeb, Naplnění meziresortních politik, Naplnění resortních politik, Ostatní politiky)

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Kolik, komu a na co jde z veřejných rozpočtů?

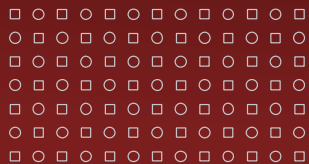

Financování z veřejných rozpočtů

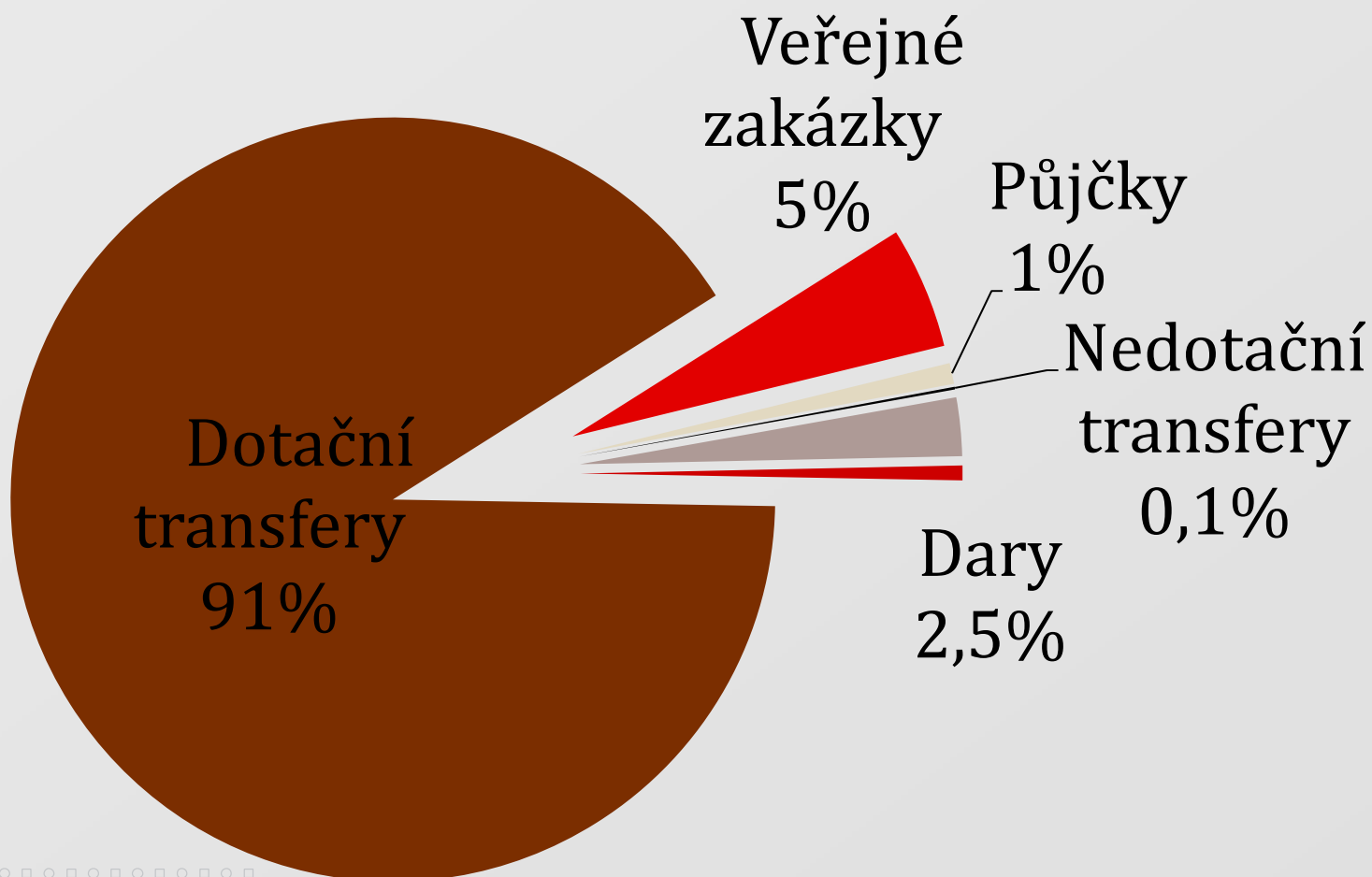
Financování - přímé	stát	kraje	obce
dotace	☒	☒	☒
veřejné zakázky	☒	☒	☒
dary: finanční a materiální			☒
půjčky (přímé i nepřímé)	☒	☒	☒

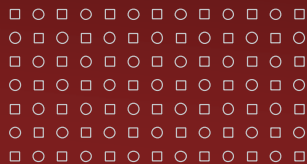
- NNO v roce 2008 dosáhly na 11 mld. Kč z veřejných rozpočtů.
- Více, jak 90 % příjmů z veřejných rozpočtů tvoří pro NNO dotace, které jsou z více než 60 % alokovány ze státního rozpočtu.
- NNO se podílejí na jednotlivých nástrojích financování z úrovní veřejné správy v jednotkách procent (na dotacích (3,5%), na veřejných zakázkách (0,9%), na půjčkách (6,1%).

Podíl nástrojů přímého financování NNO z veřejných rozpočtů v roce 2008 (v %)

Přímý způsob financování NNO z veřejných zdrojů

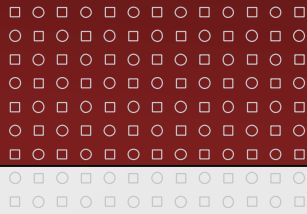
Výhradní role NNO:

- ❑ v dílčích oblastech veřejných služeb jako jsou „Služby sociální prevence“ a „Sociálního poradenství“;
- ❑ v úzce profilovaných je „Vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchova“ či „Integrace romské komunity ve vzdělávání“;
- ❑ v blíže nespecifikovaných okrajových oblastech jako jsou „Záležitosti krizového řízení jinde nezařazené“, „Ostatní záležitosti právní ochrany“, „Ostatní složky a činnosti integrovaného záchranného systému“ apod.

NNO jako alternativa:

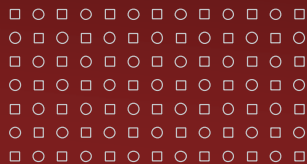
- ❑ NNO jako alternativní poskytovatelem veřejných služeb, u kterých je důležitý lidský kapitál.

- Prezentace dotace NNO v roce 2011
- → v IS učební materiály

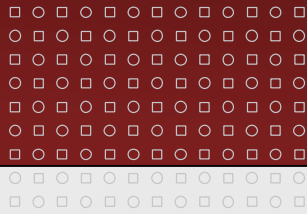
Financování z veřejných rozpočtů

Financování – nepřímé	stát	kraje	obce
slevy na daních	☒		
úlevy od správních poplatků	☒	☒	☒
úlevy od místních poplatků		☒	☒
prodej a pronájem majetku v symbolické či netržní ceně		☒	☒
odpuštění či snížení sankcí, splátek dluhů a půjček;	☒	☒	☒
pracovní čas zaměstnanců úřadu pro potřeby organizace.			☒
využití komunikačních a propagačních kanálů úřadů	☒	☒	☒

podpora filantropického chování

- snížení daně z příjmů fyzických a právnických osob na dary na veřejně prospěšné účely;
- daňové asignace

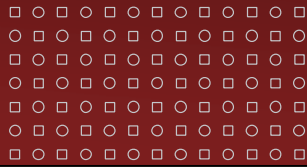

Nepřímá podpora od obcí 2010

Nejčastěji možnost využití komunikačních a propagačních kanálů

- ve formě obecního rozhlasu (69 %),
- obecní nástěnky (69 %)
- nebo na webových stránkách (71 %) obce.

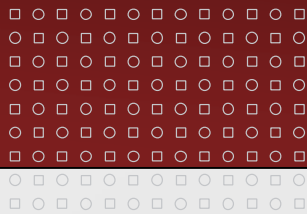

Nepřímá podpora od obcí

Druhou nejčastěji poskytovanou skupinou podpor je zapůjčení majetku a zdrojů obce ve formě

- pronájmu prostor zadarmo či v symbolické ceně (63 %),
- půjčení technického a jiného vybavení obce (55 %)
- pracovní čas zaměstnanců úřadu pro potřeby organizace (43,5 %).

Nepřímá podpora od obcí

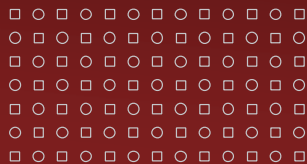
Třetí skupinou jsou

- věcné (37 %) a
- finanční (35,5 %) dary.

Nejméně často používanou skupinou jsou

- osvobození od placení místních poplatků (16 %)
- slevy na daně z nemovitostí (6 %).

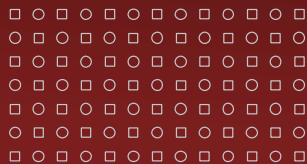
Nepřímá podpora obecně

Významné zdroje pro NNO jsou i nepřímé způsoby financování NNO, které se nepromítají do příjmové stránky NNO.

- služby poskytnuté NNO aniž by za ně musela platit (nájmy, reklama, půjčky apod.)
- či bezplatně odvedená práce dobrovolníky.

V roce 2008 neziskové instituce sloužící domácnostem získaly bezplatnou dobrovolnou práci ve výši 6,3 mld. Kč.

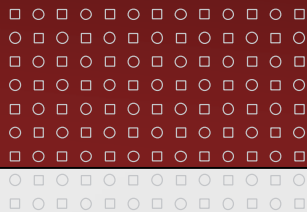
Další dokumenty RVNNO...

- Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru
- Hlavní oblasti státní dotační politiky pro rok ...
- INFORMACE o poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím v roce 2011 z vybraných veřejných rozpočtů a grantové programy nadací - příjemců příspěvku z Nadačního investičního fondu
- Rozbor financování NNO z veřejných rozpočtů v roce 2011
- Posouzení systému udělování dotací nestátním neziskovým organizacím (2006)
- Informace o stavu plnění priorit a opatření uvedených ve strategické části Zhodnocení koncepce podpory rozvoje NS
- Informace o realizaci Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči NNO pro rok 2009
- Informace o poskytování dotací na projekty NNO ze státního rozpočtu
- SWOT analýza NS v roce 2008

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

**specifika řízení
- VEDENÍ ORGANIZACE**

Specifika řízení NO - vedení organizace

■ Leadership

Manažer v neziskové organizaci vs. Leadership

Dělat věci správně vs. Dělat správné věci

Od vybrání ideální a vítězné cesty ke „strhnutí“
podřízených tak, aby na tu cestu ochotně
nastoupili spolu s ním.

Vs.

ke byrokratickému vedení velkých neziskových
organizací (charity, nemocnice..)

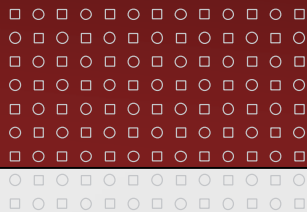

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

specifika řízení - MARKETING

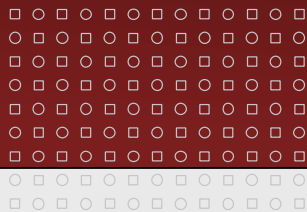
http://www.youtube.com/watch?v=Eei_Y0589ZI&feature=player_embedded

Specifika řízení v NO: marketingové řízení

- Produkt = převážně služba, navíc doprovázená externím užitkem.
- Díky externím užitkům lze obtížně identifikovat jediného uživatele, tzn. je více cílových skupin.
- Cena, pokud se užívá, odráží centrálně stanovené společenské hodnoty, nikoliv hodnotu pro klienta.
- Hodnota transakce - morální profit - obtížné měřit

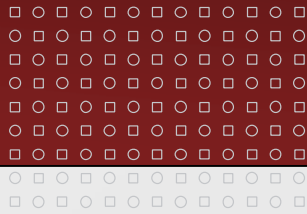

Specifika marketingu v NO:

- Specifičnost služeb, kdy si klienti sami nedokáží informace v běžných zdrojích vyhledat. Dále klienti s latentní či skrytou poptávkou.
- Angažovanost spolu se ztrátou nadhledu. Pracovníci jsou si jistí potřebností a dokonalostí svého produktu jehož výhody ovšem nedokáží vysvětlit, neboť mají pocit, že je všichni musí chápat tak jako oni.
- Funkce spotřeby a úhrady produktu je rozdělena mezi dva zákazníky.

Více v kurzu Marketing ve veřejném sektoru například

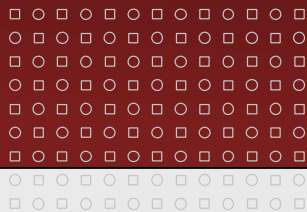
- Marketing mix neziskových organizací
- Fundraising
- Sponzoring
- Reklama
- PR
- Lobbying
- Sociální marketing

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

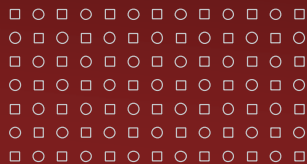
**specifika řízení
- FUNDRAISING A FINANČNÍ ŘÍZENÍ**

Neziskový sektor a finanční zdroje

- Každá nezisková organizace, která funguje a naplňuje své poslání **potřebuje** ke své činnosti **finanční zdroje**.
- NO často oblast finančního řízení a ekonomiky podceňují **x** jedná se o oblast velmi sledovanou veřejností, veřejnou správou a podnikatelským sektorem.
- Neziskový sektor nelze ztotožňovat jen s dobrovolnictvím a charitou ⇒ existuje v prostředí tržní ekonomiky.
- Stále více se uplatňuje podnikatelské myšlení, manažerské a marketingové postupy rozšířené v podnikatelském sektoru.

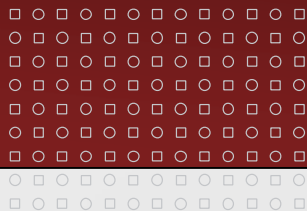

Finanční řízení

- konkretizuje plánovací proces (strategii)
- stanoví priority při využívání zdrojů (v NO omezených)
- poskytuje celkový přehled o činnosti organizace a pomáhá integraci všech plánovaných činností
- sledováním nákladů pomáhá efektivně využívat omezené zdroje, a to včetně odvodu daní
- zajišťuje optimalizaci zdrojů pro naplánované činnosti
- poskytuje informace o výkonnosti organizace
- zajišťuje evidenci potřebnou k dosažení finanční průhlednosti

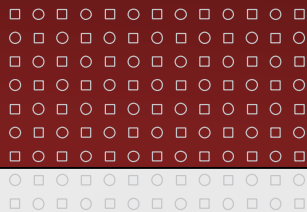

Základní činnosti finančního řízení

- finanční plánování, tj. předvídání množství potřebných financí, spotřeby finančních zdrojů, zdrojů peněžních prostředků a jejich získávání
- vedení účetnictví, analýza nákladů a výnosů, příjmů a výdajů, aktiv a pasiv
- péče o finanční prostředky
- rozpočetnictví nákladů a výnosů v jednotlivých činnostech NO, rozpočetnictví majetku a zdrojů
- udržování dobrých vztahů s okolím (zejména bankou, ale i dodavateli, finančním úřadem apod.)

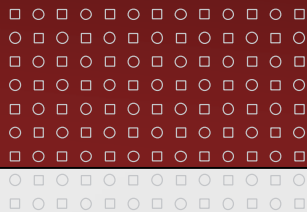

Specifika finančního řízení NNO

- Specifické finanční zdroje a v závislosti na nich také odhad a pravděpodobnost úspěchu jejich získání.
- Zatímco podnikatelé jsou schopni podle statistik z předchozích let, módních trendů a výsledků prodeje odhadnout své příjmy; **neziskové organizace jsou často závislé na dotacích a darech**: většina statistik a odhadů selhává.
- **Marketingové vs. projektové řízení.**
- Řízení finančních zdrojů a cash-flow je velmi složité.
- Důvod, proč byla NNO založena = **poslání.**

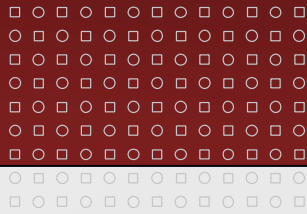

Finanční řízení - odpovědnost a kompetence

- odpovědnost = účelnost a způsobilost využití finančních prostředků
- kompetence = možnost disponovat svěřenými finančními prostředky
- 2 typy rolí:
 - příkazce operace (odpovědný řešitel)
 - správce rozpočtu
- uspořádání finančního řízení:
 - programové
 - maticové

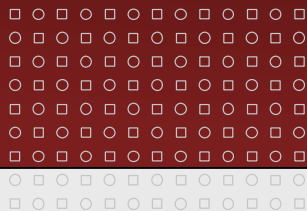

Rozhodování o zahájení projektu/činnosti

- soulad s posláním organizace
- finanční analýza:
 - odhadované výnosy/náklady
 - struktura rozpočtu, zejména příspěvek na režii
 - cash flow
 - zisk/ztráta
- lidské zdroje
- zajištění udržitelnosti

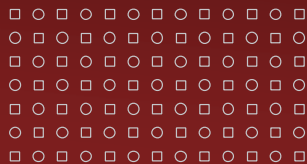

Informace potřebné ke zpracování finanční analýzy

- analýza trhu - marketingová strategie
 - produkt
 - cílová skupina - velikost, struktura
 - odhad výnosů v čase
- analýza financování
 - podíl financování z jednotlivých zdrojů, odhad úspěšnosti jejich získání
 - zatížení cash flow
- finanční plán
 - přiřazení nákladů k jednotlivým finančním zdrojům
 - odhad čerpání v čase

Finanční plánování

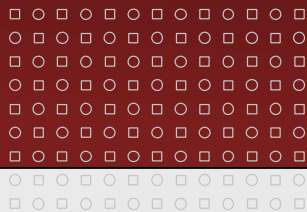
Dlouhodobé finanční plánování

- sestavuje se nejčastěji na dobu 3 až 5 let
- spíše verbální forma
- každým rokem je plánované období posunuto o 1 rok
- investiční záměry organizace

Krátkodobé/aktuální finanční plánování = rozpočet

- sestavuje se na období 1 roku (shoduje se s účetním obdobím)
- následující rok se plánuje v současném období
- čím kratší a bližší je období, pro které plán stanovujeme, tím je menší riziko chyby v odhadu vývoje vnějšího okolí i podmínek uvnitř organizace

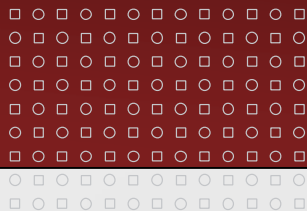

Hospodářská činnost NNO

- Jedná se o podnikání a hospodářskou činnost neziskové organizace nebo o diverzifikaci zdrojů?
- Trend samofinancování přináší zvýšené nároky na transparentnost, profesionalitu a etické standarty.
- Pokud zvažuje nezisková organizace možnost financovat svoje programy a existenci prostřednictvím podnikání, měla by si odpovědět na řadu otázek:
 - Máme schopnost vstoupit na trh s nabídkou, která je schopná konkurence?
 - Jsme na tolik profesionální, že obstojíme v konkurenci jiných firem?
 - Jak bude souviset výsledný produkt či služba s posláním naší organizace?

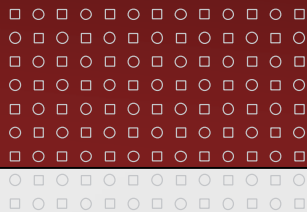

Finanční transparentnost NNO

	OTEVŘENOST	ODPOVĚDNOST
Důvod	svobodné rozhodnutí organizace	závazek, zákonná/smluvní povinnost
Účel	komunikace	skládání účtů
Druh informace	aktivní PR	retrospektivní výčet
Příjemce	veřejnost	„vlastníci“, veřejná správa, dárce

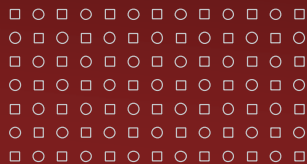

Fundraising

- management zdrojů - hledání, získávání a pěstování zdrojů, resp. řízení a správa zdrojů, které mají pomoci především neziskovým organizacím zbavit se nedostatku prostředků, dosáhnout stanovených cílů a naplnit poslání organizace.
- Norton Michael: *The Worldwide Fundraiser's Handbook*
- Fundraising v REKTOŘÍK a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Třetí. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5
- V kurzu Marketing ve veřejném sektoru

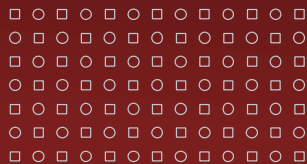

Činnosti fundraisingu

- **plánování:** vytváření fundraisingového plánu, spolupráce s ekonomem na přípravě rozpočtů a sledování jejich plnění, příprava komunikace s dárci, pravidelné vyhodnocování fundraisingových činností a plánu, podílení se na strategickém plánování a vedení organizace;
- **administrativu:** vedení evidence spojené s realizací projektů, správa databází dárců a kontaktů, zpracování průběžných a závěrečných zpráv, příprava podkladů pro jednání správní rady, ale také spolupráce na vytváření nových projektů (žádosti o udělení grantů a dotací);
- **komunikaci:** reprezentace organizace, komunikace se stávajícími i potenciálními dárci, žádání o dar popř. spolupráci, vytváření a distribuce fundraisingových materiálů (nabídky, prezentace, informace ad.).

Interní zdroje - samofinancování

členské příspěvky, výnosy z finančního a nefinančního majetku a tržby z prodeje výrobků, služeb, zboží (příjmy z reklamy, z pronájmu, prodej služeb...)

Externí zdroje - veřejné

Externí zdroje - soukromé

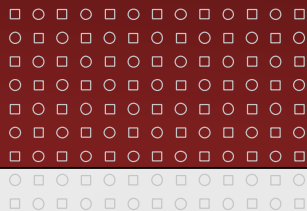
Právnícké osoby

- Nadační (nadace, nadační fondy) - granty, dary
- Ziskové (s.r.o, a.s., v.o.s. Živnostníci,
- podnikatelé, apod)

granty, dary, sponzoring, CSR - společenská odpovědnost firem

zdroje individuální

- Individuální dárci (financí, času, věcí, znalostí, know how)

Fundraisingové metody

Přímý poštovní styk, Inzerce, Telefonní fundraising, Benefiční akce, Písemná žádost o grant (dotaci), Fundraising od dveří ke dveřím, Pouliční fundraising, Osobní návštěva. Členství, testament fundraising, Online fundraising

Úspěšné fundraisingové kampaně

■ Cholera for Sale in New York!

<http://www.youtube.com/watch?v=TtOQda0aKlc>

■ Nábor dobrovolníků - diakonie Frankfurt

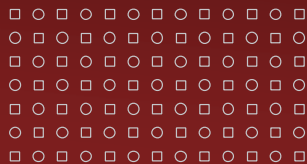
<http://vimeo.com/11330566>

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

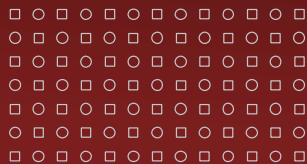
**specifika řízení
- ROZPOČETNICTVÍ A KALKULACE**

Rozpočet

- Rozpočet patří k hlavním nástrojům operativního finančního řízení, jimiž se uskutečňuje finanční plán.
- Rozpočet neziskové organizace říká, kolik peněz bude NO potřebovat k zajištění své činnosti a z jakých zdrojů hodlá tyto peníze získat.
- Pomocí rozpočtu konkretizuje organizace své cíle v jednotlivých činnostech a vyjadřuje je v peněžních jednotkách, a detailně tak propracovává finanční plán.
- Rozpočet vyjadřuje realistický předpoklad, kolik finančních prostředků organizace získá nebo musí získat, aby v daném období dosáhla plánovaných cílů.

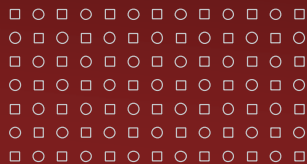

Tvorba rozpočtu

- Vypracování rozpočtu vyžaduje zapojení řídicích pracovníků všech stupňů, jejich vzájemnou spolupráci a koordinaci a sladění jejich úsilí ve vztahu k poslání organizace.
- Při samotné tvorbě rozpočtu se postupuje:
 - zdola nahoru, kdy se celkový rozpočet stanovuje jako součet představ za jednotlivé aktivity (činnosti či střediska) a
 - shora dolů, kdy se údaje z prvního kroku posoudí a dopracují na centrální úrovni a poté se rozepíše jednotlivým oblastem jako zadání pro plánovaný rok.
- Při tvorbě rozpočtu si klademe následující otázky:
 - Kolik jsme utratili v minulém roce?
 - Nastanou v příštím roce nějaké změny?
 - Plánujeme stejné nebo jiné činnosti?

Tvorba rozpočtu

Rozpočet tvoříme pomocí několika metod:

1) Na základě výsledků organizace v minulých letech

- + jednoduchost a menší pracnost
- známe pouze očekávanou skutečnost běžného roku

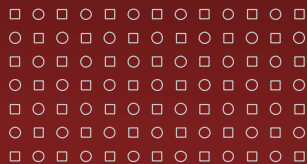
2) Na základě plánu činností

- + metoda lépe umožňuje reagovat na změny
- pracnost

3) Kombinace předchozích dvou

Část rozpočtu - relativně stabilní a neměnnou - stanovíme podle první metody, část rozpočtu např. pro novou činnost stanovíme podle metody druhé.

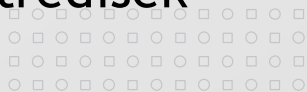
Druhy nákladů

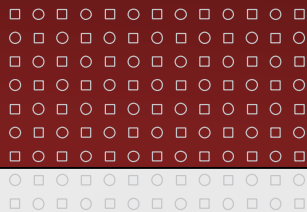
Přímé náklady

- vyvíjejí se podle počtu kalkulačních jednic=jednicové náklady
- nákup materiálu (kancelářského, spotřebního, zdravotního, atd.);
- nákup služeb (telefon, internet, nájemné, poštovné, revize, opravy, atd.);
- osobní náklady (mzdy zaměstnanců, ostatní osobní náklady, zdravotní a sociální pojištění, zákonné pojištění odpovědnosti);
- ostatní náklady (mimořádné, finanční, daň z příjmů, atd.).

Režijní náklady

- jedná se o nepřímé náklady
- náklady na řízení organizace, administrativu, fundraising, účetnictví a technickou správu
- přímo nesouvisí s posláním organizace, pro její chod jsou ale naprosto nezbytné
- měly by tedy být rozpočítány do nákladů jednotlivých projektů či středisek

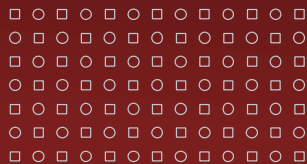
Programový rozpočet

- Programový rozpočet ukazuje **nákladovou náročnost** jednotlivých činností, aktivit, projektů nebo středisek dané NO a taky zdroje krytí těchto nákladů
- Zachycuje náklady a výnosy pro rozpočtovaný rok **bez ohledu na skutečný tok financí**
- Pro usnadnění práce s rozpočtem v průběhu roku se **struktura nákladů a výnosů stanoví v souladu s účetními výkazy** a účetní evidenci v dané NO.

Postup při tvorbě programového rozpočtu je následující:

- Stanovení jednotlivých projektů, středisek či činností NO podle plánu činností v souladu s posláním NO, **tzv. nákladová střediska**.
- Opět podle plánu činností se vyjádří náklady pro jednotlivé střediska, **tzv. přímé náklady**, a vyjádří se náklady na správu, řízení a administrativu, **tzv. režijní (nepřímé) náklady**.
- Určí se **zdroje financí** pro jednotlivé střediska - výnosy organizace.

Výnosy

- NO musí znát, které typy finančních zdrojů má k dispozici, které může získat a v jaké výši je může očekávat.
- Odhad výnosové stránky rozpočtu je složitější. Pro NO neplatí plně tržní zákonitosti, které umožňují ziskové organizaci určitými metodami výpočet

Mezi **základní druhy výnosů** NO patří:

- vlastní výnosy (z prodeje výrobků a služeb, z pronájmu)
- dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů a obcí
- dary sponzorů, jednotlivců
- členské příspěvky
- ostatní dary a příspěvky (nadace, veřejné sbírky)
- finanční výnosy (přijaté úroky, příjmy z reklam)
- ostatní mimořádné výnosy

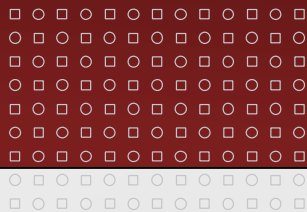
○ **Rozlišujeme volné vs. vázané zdroje**

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

**specifika řízení
- ÚČETNICTVÍ A DANĚ**

Nezisková organizace dle zákona o daních z příjmů

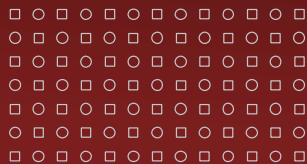
- Zákon o daních z příjmů považuje za neziskové organizace subjekty (= právnické osoby), které nebyly **založeny nebo zřízeny za účelem podnikání**.
- Organizace **nemusí být** vždy nutně **neziskové**, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly.
- Rozlišujeme
 - tzv. **nevýdělečné organizace** (*těmi se dnes budeme zabývat*)
 - **organizace veřejného sektoru** (organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace)
- Zákon o daních z příjmů vylučuje z okruhu neziskových organizací obchodní společnosti a družstva, i když nebyly založeny za účelem podnikání (což je dle § 56 obchodního zákoníku možné).

§18 odst. 8 zákona o daních z příjmů

- zájmová sdružení právnických osob, pokud mají tato sdružení právní subjektivitu a nejsou zřízena za účelem výdělečné činnosti
- občanská sdružení včetně odborových organizací
- politické strany a politická hnutí
- registrované církve a náboženské společnosti
- nadace a nadační fondy
- obecně prospěšné společnosti
- veřejné vysoké školy
- obce, kraje
- organizační složky státu
- příspěvkové organizace
- státní fondy
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon

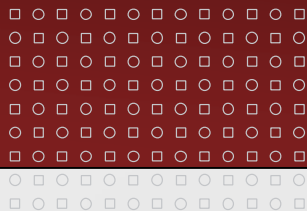
*Následující výčet
je uvozen slůvkem
„zejména“, nejedná se
tedy o výčet
vyčerpávající!!*

Podnikání neziskových organizací

- Z definice uvedené v zákoně o daních z příjmů nevyplývá všeobecný zákaz podnikání jako takového.
- Politickým stranám a nadacím však zvláštní zákon přímo podnikání zakazuje!
- Obecně 2 druhy činnosti
 - **Hlavní činnost** je ta, pro kterou byla nevýdělečná organizace zřízena.
 - **Hospodářská činnost** je stanovena ve statutu či ve zřizovací listině jako jiná než hlavní činnost, která může být činností doplňkovou, vedlejší nebo podnikatelskou. Neměla by omezit činnost hlavní.
- V tomto druhu neexistuje žádné omezení, ovšem u každé činnosti by nezisková organizace měla stanovit, zda se jedná o činnost hlavní činnost či hospodářskou.

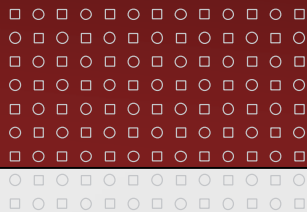

Definice účetnictví

- Účetnictví lze interpretovat jako informační systém, který poskytuje základní informace o finančních aktivitách účetní jednotky.
- Účetnictví musí být: správné, úplné, průkazné, srozumitelné, trvalé
- Funkce účetnictví:
 - evidenční
 - analytická a vyhodnocovací
 - kontrolní

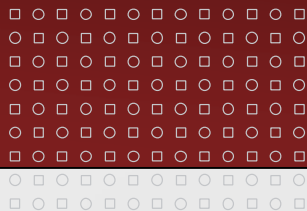

Legislativní úprava účetnictví

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro účetní jednotky, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání
- České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 401-413
- Specifický zákon (občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, církve a náboženské společnosti)
- Vnitřní předpisy organizace (stanovy, organizační řád, apod.)
- Vnitřní směrnice (finanční řízení, účetnictví)

Vyhláška č. 504/2002 Sb.

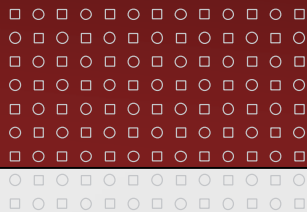
Vyhláška stanoví:

- rozsah a způsob sestavování účetní závěrky
- uspořádání a obsahové vymezení položek majetku
- uspořádání a obsahové vymezení nákladů a výnosů
- směrnou účtovou osnovu
- účetní metody aj.

Vyhláškou se řídí:

- veřejné vysoké školy
- politické strany a politická hnutí
- občanská sdružení
- zájmová sdružení PO
- církve a náboženské společnosti
- obecně prospěšné společnosti
- nadace a nadační fondy
- organizace s mezinár.prvkem
- společenství vlastníků jednotek
- veřejné vysoké školy

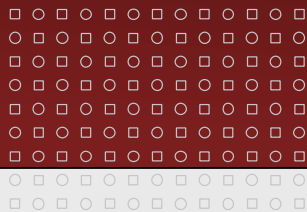

České účetní standardy

- 401 - účty, účtování na účtech, vnitroorganizační účetnictví
- 402 - otevírání a uzavírání účetních knih a účetní závěrka
- 403 - inventarizační rozdíly
- 404 - kursově rozdíly
- 405 - deriváty
- 406 - cenné papíry, podíly a směnky
- 407 - opravné položky k pohledávkám, rezervy
- 408 - krátkodobý finanční majetek a úvěry
- 409 - dlouhodobý majetek
- 410 - zásoby
- 411 - zúčtovací vztahy
- 412 - náklady a výnosy
- 413 - vlastní zdroje a dlouhodobé závazky

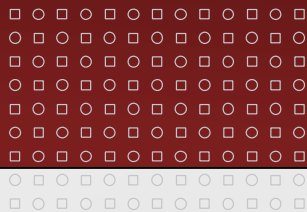

Účetnictví v neziskových organizacích

- Neziskové organizace jakožto právnické osoby musí plně respektovat zákon o účetnictví.
 - postupný přechod od **kamerálního účetnictví k aktuálnímu!**
- Povinně účtují prostřednictvím podvojných zápisů.
- Daňovou evidenci (dříve jednoduché účetnictví) mohli vést podle §38 a ZU pouze:
 - občanská sdružení a jejich organizační složky,
 - církevní právnické osoby
 - honební společenstva.
- Daňovou evidenci již neupravuje zákon o účetnictví, ale řídí se zákonem o daních z příjmů (§ 7b) **dnes pouze pro FO**

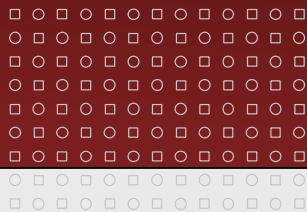

Rozsah vedení účetnictví

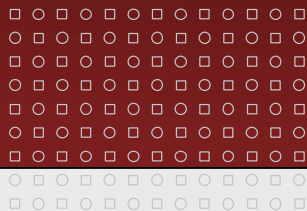
- Účetní jednotky mají přednostně vést účetnictví v **plném** rozsahu
- Právní formy vyjmenované v § 9, ods. 3, zákona o účetnictví, mohou vést účetnictví ve **zjednodušeném** rozsahu:
 - občanská sdružení a jejich organizační jednotky,
 - církve a náboženské společnosti a církevní
 - právnické osoby,
 - obecně prospěšné společnosti,
 - honební společenstva,
 - nadační fondy,
 - společenství vlastníků jednotek.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu

- sestavení účtového rozvrhu členěného jen na účtové skupiny
- spojení účtování v deníku s účtováním v hlavní knize (americký deník)
- ke konci rozvahového dne není nutné účtovat o předvídatelných a možných ztrátách a riziku tj. neúčtuje se např. o časovém rozlišení, opravných položkách, rezervách (účtuje se ale o odpisech)
- není nutné využívat analytické ani podrozvahové účty
- zjednodušený rozsah účetní závěrky

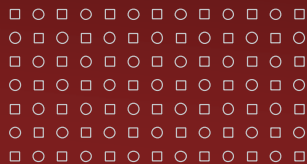

Zvláštní účtování - dotace

- jedná se o finanční prostředky, které jsou nenávratné (jinak se jedná o půjčku, úvěr, ...)
- jsou z veřejných rozpočtů (jinak se jedná o dar x reklamu!!)
- na dotace není právní nárok - účtují se až v den, kdy přijdou na účet, nikoli v den podpisu např. rozhodnutí o poskytnutí dotace
- dotace je nutno rozlišovat **podle účelu**:
 - dotace na krytí provozních nákladů (ús 69 - Provozní dotace)
 - dotace na pořízení dlouhodobého majetku (ús 90 - Vlastní jmění)
- vytvářejí organizaci dlouhodobě ztrátu kvůli účtování odpisů

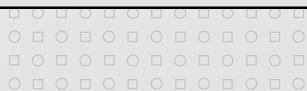
■ náklady vs. výdaje

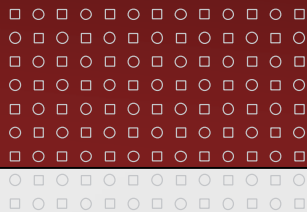

Archivace účetních písemností

Počet let	Účetní písemnost
20 let	mzdové listy s údaji pro důchodové zabezpečení a nemocenské pojištění
10 let	účetní závěrka a výroční zpráva mzdové listy nebo písemnosti je nahrazující
5 let	účetní doklady účtové rozvrhy účetní knihy odpisový plán seznamy účetních knih inventurní soupisy projekčně programová dokumentace
3 roky	inventární karty hmotného majetku po provedeném vyřazení
1 rok od provedení revize	doklady o příjmech a výdajích provedených v hotovosti

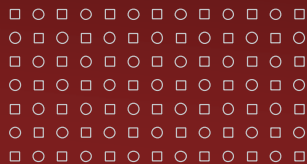

Funkce zdaňování neziskových organizací

- **Alokační funkce.** Jedná se o nepřímou veřejnou podporu, kdy stát poskytuje neziskovým organizacím danové úlevy a vzdává se tak části svých příjmů, a to ve prospěch vybraných činností, které považuje za vhodné/nutné podporovat.
- **Stimulační funkce.** Prostřednictvím vybraných nastavení (vytváření kontrolních mechanismů, transparentnost) může stát danovou politikou ovlivňovat činnost a chování neziskových organizací.
- **Regulační funkce.** Stát dále může nastavením mechanismů zdaňování regulovat chování neziskových organizací. Jedná se například o zákaz podnikání pro neziskové organizace, omezení jejich investiční činnosti, zamezení politické činnosti aj.

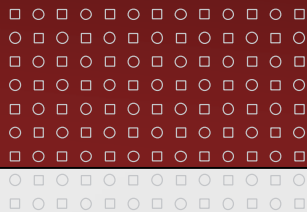

Principy pro daňové úlevy

- V souvislosti s neziskovými organizacemi se často hovoří o **zvýhodněném daňovém režimu**. Tím se myslí, že v daňových aspektech poskytuje stát neziskovým organizacím určité výhody.
- Oprávněnost daňových výhod pro neziskové organizace:
 - neziskové organizace snižují výdaje státu o výdaje, které by jinak musel nést sám
 - poskytování výhod státem je společensky efektivní, protože představují dodatečné přínosy pro společnost
 - poskytování výhod je nezbytné, protože umožňují neziskovému sektoru prosperovat ve smíšené tržní ekonomice
 - díky daňovým výhodám mohou neziskové organizace zdarma nebo za nižší ceny nabízet služby těm, kteří za ně nemohou zaplatit, mohou vytvářet různá alternativní zařízení (např. škola, zdravotnická zařízení) a působit preventivně proti závislosti na sociálních podporách (nabízí různé školicí programy).

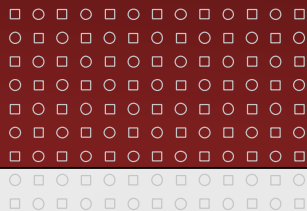
Daň z příjmu právnických osob

○ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Předmět zdanění:

- Příjmy, které plynou neziskové organizace z **hlavní činnosti**, nejsou předmětem daně z příjmů za předpokladu, že související náklady (výdaje) jsou vyšší než příjmy. Což znamená, že tyto příjmy nebudou předmětem daně, pouze pokud nezisková dosáhne v hlavní činnosti ztrátu.
- V rámci **hospodářské činnosti** nemají neziskové organizace povinnost sledovat odděleně náklady a výnosy podle jednotlivých činností. Příjmy z této hospodářské činnosti jsou tedy předmětem daně vždy. U této činnosti může být základ daně kladný i záporný.

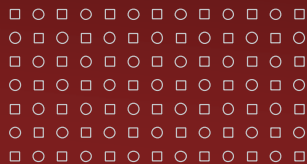

Výpočet daně z příjmů pro NNO

Výsledek hospodaření zjištěný v účetnictví	
-	Příjmy, které nejsou předmětem daně
-	Příjmy osvobozené od daně
-	Příjmy nezahrnované do základu daně
-	Daňově uznatelné náklady (výdaje)
+	Účetní náklady, které nejsou daňově uznatelné
+	Položky neoprávněně zkracující příjmy
+ / -	Ostatní úprava výnosů a nákladů
Základ daně	
-	Odčitatelné položky <ul style="list-style-type: none">➤ daňová ztráta➤ 30 % výdajů vynaložených na výuku učňů➤ 100 % výdajů na výzkum a vývoj➤ 30 % ze základu daně sníženého o ostatní odčitatelné položky
Základ daně po snížení	
x	Sazba daně
Daň z příjmů právnických osob	
-	Slevy na dani
Daň po slevě	

Členění příjmů

1) příjmy, které **nejsou předmětem daně**

- příjmy získané zděděním nebo darováním nemovitosti nebo věci movité
- příjmy z dotací, příspěvků na provoz a jiných podpor ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, obce, rozpočtu Evropské unie nebo z veřejných rozpočtů ze zahraničí
- příjmy z úroků z vkladů na běžném účtu
- příjmy z hlavní činnosti, pokud jsou menší než náklady (výdaje), vynaložené na tuto činnost.

2) příjmy, které **nejsou předmětem daně za určitých podmínek**

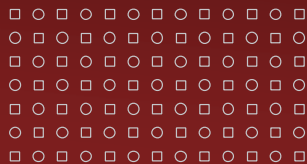
- příjmy z pronájmů a prodeje státního majetku

3) příjmy, které sice **předmětem daně jsou, ale jsou osvobozené**

- příjmy z členských příspěvků (podle stanov, statutu, zakladatelských listin)
- výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony a příspěvky členů u registrovaných církví a náboženských společností
- příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, uměleckých děl, výnosy plynoucí z cenných papírů, autorských práv; pokud jsou součástí nadačního jmění

4) příjmy, **zdaňované v základu daně**

- příjmy z členských příspěvků (podle stanov, statutu, zakladatelských listin)
- výnosy kostelních sbírek, příjmy za církevní úkony a příspěvky členů u registrovaných církví a náboženských společností
- příjmy plynoucí z pronájmu nemovitostí, uměleckých děl, výnosy plynoucí z cenných papírů, autorských práv; pokud jsou součástí nadačního jmění

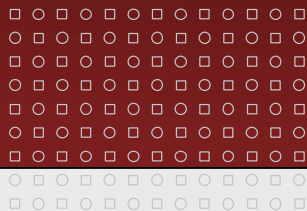

Položky odčitatelné od základu daně

- 1) **daňová ztráta**, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, a to nejdéle v pěti zdaňovacích obdobích následujících
- 2) 100% výdajů, které poplatník vynaložil při realizaci projektů výzkumu a vývoje
- 3) lze snížit základ daně upravený o položky dle § 34, a to **až o 30 %, maximálně 1 mil. Kč**, činí-li 30 % snížení méně než 300 tis. Kč, lze odečíst částku ve výši 300 tis. Kč, maximálně však do výše základu daně

Podmínkou je použití prostředků získaných takto dosaženou úsporou daňové povinnosti ke krytí výdajů souvisejících s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to ve třech (příp. následujícím) zdaňovacích obdobích

Dary x reklama

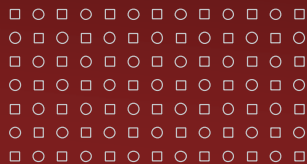
Dary

Darem rozumíme bezúplatný převod majetku (peněžní prostředky, movitá věc, nemovitost nebo jiný majetkový prospěch), který realizujeme na základě darovací smlouvy dle občanského zákoníku § 628 a násl.

Reklama

Od darování je nutné odlišit tzv. sponzorování-reklamu, které je založeno na poskytnutí propagační, reklamní služby neziskovou organizací sponzorovi. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takovéto služby. Smlouva v tomto případě není smlouvou darovací, ale smlouvou o reklamě, příp. o spolupráci podle obchodního zákoníku.

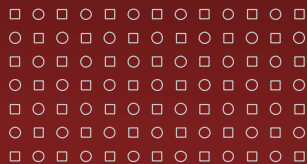

Daňové přiznání

- Pokud občanskému sdružení plynou příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů, musí podat daňové přiznání.
- Daňové přiznání tedy občanské sdružení nepodává, pokud má pouze příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy od daně osvobozené nebo takové, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.
- Daňové přiznání se podává u příslušného finančního úřadu, nejpozději do tří měsíců po uplynutí ročního zdaňovacího období (pokud zpracovává daňové přiznání daňový poradce, lze odložit podání daňového přiznání o další 3 měsíce).

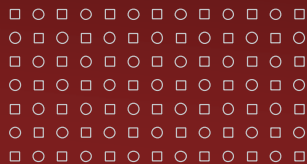

Transferové daně

- **Od daně dědické a daně darovací je osvobozeno bezúplatné nabytí majetku:**
 - určené na financování zařízení a humanitárních akcí v oblasti kultury, školství, vědy a vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, tělovýchovy, sportu, výchovy a ochrany mládeže, požární ochrany, pokud je majetek nabyt právnickými osobami, které byly zřízeny k zabezpečování těchto činností,
 - státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi,
 - obecně prospěšnými společnostmi a politickými stranami a politickými hnutími určené k výkonu jejich činnosti,
 - nadacemi nebo nadačními fondy; osvobození se týká i majetku poskytnutého nadacemi nebo nadačními fondy v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo ve statutu.

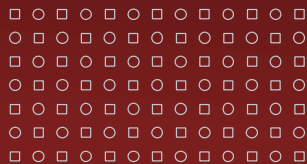

Daň z nemovitosti

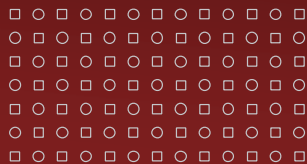
- Zákon o dani z nemovitosti vymezuje, že poplatníkem je vždy vlastník pozemku či stavby, právnická nebo i fyzická osoba. Neziskových organizací se týkají tato osvobození:
 - pozemky a stavby tvořící jeden funkční celek ve vlastnictví církví a náboženských společností státem uznaných sloužící k vykonávání náboženských obřadů nebo k výkonu duchovní správy těchto církví a náboženských společností,
 - pozemky a stavby ve vlastnictví sdružení občanů, obecně prospěšných společností a nadací,
 - pozemky a stavby sloužící školám a školským zařízením, muzeím a galeriím, knihovnám, státním archivům, zdravotnickým zařízením, zařízením sociální péče, k účelům zlepšení stavu životního prostředí,
 - pozemky a stavby ve vlastnictví veřejných vysokých škol, které slouží k uskutečňování akreditovaných studijních programů,
 - veřejně přístupné parky, sportoviště či podobné prostory,
 - stavby sloužící občanským sdružením zdravotně postižených občanů,
 - stavby uznané za památkový objekt a pozemky, které s nimi tvoří jeden funkční celek.

DPH a neziskové organizace

- Zákon o dani z přidané hodnoty rozeznává 2 typy osob:
 - osoby povinné k dani (registrované jako plátcí DPH)
 - a osoby identifikované k dani.
- NO se **osobou povinnou k dani** mohou stát, pokud vykonávají ekonomickou činnost výrobní, obchodní, poskytování služeb, provozování zemědělské výroby, nezávislé činnosti vědecké, literární a umělecké). NO se nepovažují za osoby povinné k dani, pokud:
 1. vykonávají pouze činnost, která zákonem není zahrnuta do obsahu pojmu ekonomická činnost,
 2. provozují pouze činnosti, které jsou od daně osvobozeny bez nároku na odpočet daně (mezi osvobozená plnění patří poštovní služby, provozování rozhlasového a televizního vysílání, výchova a vzdělávání, zdravotnické služby a zboží, sociální pomoc, provozování loterií a jiných podobných her

DPH a neziskové organizace

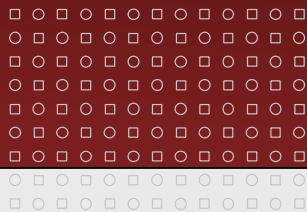
- Dále může být nezisková organizace, i přesto že se stane osobou povinnou k dani, osvobozena od DPH, pokud její obrat nepřesáhne za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 mil. Kč.
- Nezisková organizace se stává **osobou identifikovanou k dani** i v případě, že neuskutečňuje žádné ekonomické činnosti nebo není osobou povinnou k dani, pokud pořídí zboží z jiného členského státu EU a hodnota tohoto zboží bez DPH v běžném kalendářním roce převýší částku 10 tis. EUR. Pak je nezisková organizace povinna podat přihlášku k přidělení daňového identifikačního čísla (k registraci).

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

**specifika řízení
- PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ DOBROVOLNÍKŮ**

Management dobrovolníků

Právní aspekt

- Příkazní smlouva podle občanského zákoníku
- pojištění

Neformální rovina

- Motivace k dobrovolnické činnosti, nefinanční
- formy ocenění jeho přínosu pro organizaci

více například v Tošner, J. Průvodce dobrovolnictvím pro neziskové organizace.

Praha: Hestia

